Κυριακή προ της Χριστού Γεννήσεως: Οι ήρωες της πίστεως (π. Αθανάσιος Μυτιληναίος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 16 Δεκεμβρίου, 2022

[Εβρ. 11, 9-10 και 32-40]

Απομαγνητοφωνημένη ομιλία του μακαριστού γέροντος που εκφωνήθηκε στην Ιερά Μονή Κομνηνείου Λαρίσης στις 22-12-1991

Όταν ο Θεός παρήγγειλε, σεβασμιώτατε και αγαπητοί μου αδελφοί, εις τους πρωτοπλάστους να μη δοκιμάσουν από τον καρπόν ορισμένου δένδρου, **ήθελε να εισαγάγει εις την ζωήν των την πίστιν εις τον Θεόν** . «*Πίστις*» εδώ σημαίνει εξάρτησις. Και η πίστις θα ήτο *ἐν ἐλευθερίᾳ*. Γιατί αλλιώτικα **η εξάρτησις χωρίς ελευθερίαν, παύει να είναι ελευθερία και έτσι εισάγεται ο καταναγκασμός.** Έτσι η πίστις εισάγεται από τον Θεό εις τους πρωτοπλάστους, δυστυχώς όμως ηθετήθη. Ηθετήθη γιατί ακριβώς υπήρχε η ελευθερία. Είπα όμως «*δυστυχώς*», διότι **δεν είναι** –και προσέξατέ το αυτό- **η επιλογή μεταξύ καλού και κακού η ελευθερία αλλά η δυνατότητα του καλού και του κακού, μένοντας όμως εις το αγαθόν**. Αυτή είναι η έννοια της ελευθερίας. Παντού. Όχι μόνο στις σχέσεις μας με τον Θεό, αλλά και στις σχέσεις μας μεταξύ μας και στους πολίτες ανάμεσα μιας πολιτείας, μεταξύ πολιτών και πολιτείας κ.ο.κ. **Επειδή δε είναι ακριβώς μεταξύ επιλογής καλού ή κακού, γι΄αυτό έχομε πάσαν κακοδαιμονίαν, που απορρέει από μία κακώς νοουμένη ελευθερίαν.**

Τι είναι *ελευθερία*; Η δυνατότητα να διαλέξεις ανάμεσα στο καλό και στο κακό. Η δυνατότητα. Και όχι να διαλέξεις γιατί θέλεις το κακό. Γιατί αλλιώτικα, γιατί να τιμωρείσαι; Αμέσως εδώ φαίνεται καθαρά ότι **δεν είναι η επιλογή, αλλά είναι η δυνατότης**. Όταν λοιπόν οι πρωτόπλαστοι ηθέτησαν τον Θεόν, πώς Τον ηθέτησαν; Ηθέτησαν την πίστιν. Δεν εδέχθησαν εκείνο το οποίο ο Θεός τους είπε, **τώρα ο Θεός έρχεται πάλι, εν ευδοκία να σώσει τους ανθρώπους και επανεισάγει την πίστιν σαν μέθοδο προσεγγίσεως του Θεού**. Βλέπετε, δεν παραιτείται ο Θεός από τας μεθόδους Του. Την μέθοδον την πρώτην, δηλαδή την πίστιν, αυτήν επανεισάγει πάλι, δια να σώσει τους ανθρώπους. **Και η πίστις αυτή, δεν θα ήταν απλώς εις τον λόγον του Θεού, όπως τότε, αλλά θα ήτο εις το Θεανθρώπινον πρόσωπο του Χριστού.** Δηλαδή κάτι βαθύτερο. **Εκεί πάλι το ίδιο πρόσωπο μίλησε. Ο Θεός Λόγος. Αλλά εδώ είναι κάτι βαθύτερο. Εκεί**

ήταν η πίστις απλώς σε έναν λόγον. Βέβαια λόγος του Θεού. Εδώ είναι σε ένα πρόσωπον Το οποίον πρόσωπον ομιλεί και η πίστις πρέπει να αποταθεί εις αυτό το πρόσωπο και όχι απλώς σε έναν λόγο. **Έτσι η πίστις γίνεται η μεγαλυτέρα αρετή και η βασικοτέρα προϋπόθεσις της σωτηρίας.**

Γι΄ αυτό γράφει ο Απόστολος Παύλος στη **σημερινή του αποστολική περικοπή**, όπως θα ακούσατε, που είναι ο ύμνος της πίστεως -είναι στην προς Εβραίους επιστολή στο 11^{ο} κεφάλαιο- ότι ***«χωρὶς πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι»***. *«Χωρίς την πίστιν»,* λέγει, *«είναι αδύνατον να ευαρεστήσει κανείς εις τον Θεόν».* Προσέξτε, «***εὐαρεστῆσαι»***. Δεν μπορείς να είσαι ευάρεστος εις τον Θεόν, εάν δεν έχεις αυτήν την πίστιν. ***«Πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ Θεῷ ὅτι ἔστι καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται». «****Πρέπει»,* λέγει, *«να πιστεύσει εκείνος που προσέρχεται εις τον Θεόν, ότι υπάρχει, και ακόμη, εις εκείνους οι οποίοι Τον εκζητούν, γίνεται μισθαποδότης».* Έτσι βλέπομε εδώ στην προς Εβραίους στο 11^{ο} κεφάλαιο, λέγει ο Απόστολος, ότι **η πίστις έχει δύο σκέλη. Πρώτον είναι η πίστις εις την ύπαρξιν του Θεού**, *«**ὅτι ἔστι»,*** ότι υπάρχει**, και δεύτερον είναι η αναζήτησις του Θεού -*«καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν».*** Έχομε λοιπόν εδώ δύο σκέλη. Πράγματι **δεν είναι αρκετόν να πεις «*πιστεύω εις τον Θεόν*», αλλά θα πρέπει και να εκζητείς του Θεόν. Για να μπορείς να γνωρίσεις Ποιος είναι και τι θέλει από σένα. Δηλαδή να γνωρίσεις το θέλημά Του, για να σταθείς σωστά απέναντι στο θέλημά Του, εις το να ευαρεστήσεις τώρα τον Θεόν σε εκείνο το οποίο θέλει Εκείνος** , όπως λέγει στην *προς Ρωμαίους* ο Απόστολος Παύλος.

Η διάνοια λοιπόν δεν προηγείται, αλλά η πίστις προηγείται στην γνώσιν . Πώς γνωρίζω; Οι φιλόσοφοι έλεγαν ***«διά τῆς διανοίας»***, ***«διά τῶν αἰσθήσεων», «διά τῆς διανοίας καί τῶν αἰσθήσεων»,*** όπως έλεγε ο Αριστοτέλης. Πώς γνωρίζω; **Νέο στοιχείον: Δια της πίστεως**. Η διάνοια λοιπόν δεν προηγείται. Γι' αυτό λέγει ο Απόστολος Παύλος εις την προς Εβραίους: ***«Πίστει νοοῦμεν*** *(: Δια της πίστεως καταλαβαίνομε)* ***κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι Θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων τὰ βλεπόμενα γεγονέναι».*** Έτσι, με την πίστιν, καθαρά το βλέπομε, ευαρεστούμε εις τον Θεόν και με την πίστιν γνωρίζομε τον Θεόν.

Η πίστις είναι, συνεπώς, η μεγάλη δοκιμασία της προαιρέσεως. Θα το επαναλάβω.**Η πίστις είναι η μεγάλη δοκιμασία της προαιρέσεως.** Θέλεις ή δεν θέλεις να πιστεύσεις; **Αλλά είναι ταυτόχρονα και η μεγάλη ανάπαυσις της διανοίας** . Η διάνοια ξεκουράζεται. **Το είπε ο Θεός· δεν έχω τίποτα να αγωνιώ τούτο, για κείνο ή το άλλο πώς είναι. Το είπε ο Θεός!** Περιπέτεια λοιπόν της προαιρέσεως, ανάπαυσις της διανοίας. Ο Απόστολος Παύλος **θέλει να τονίσει αυτήν τη μεγάλη αξία της πίστεως και ότι γεννά ηρωισμόν και ότι αποτελεί βασική προϋπόθεση προσεγγίσεως του θεανθρωπίνου προσώπου του Χριστού**, αναφέρει ένα πλήθος περιπτώσεων, πλήθος ονομάτων που επίστευσαν και

δικαιώθησαν, στη σημερινή αποστολική περικοπή. Επιτρέψατέ μου να πάρω δυο τρεις τέσσερις -ό,τι προλάβομε- περιπτώσεις.

Πρώτη περίπτωσις: Είναι πολλές, αναφέρει πάρα πολλές. Αν θέλετε, μάλιστα, ο Συναξαριστής, στο Μηναίον, της Κυριακής των Προπατόρων -αν έχετε Συναξαριστή, κοιτάξτε σπίτι σας- ο Συναξαριστής αναφέρει 95 περιπτώσεις! Λοιπόν, λέγει ο Απόστολος: *«Πίστει πλείονα θυσίαν Ἄβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκε τῷ Θεῷ, δι᾽ ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ»*. Δηλαδή: «*Δια της πίστεως περισσότερο ο Άβελ από τον Κάιν προσέφερε πιο πολλή θυσία εις τον Θεόν, δια της οποίας θυσίας εμαρτυρήθη ότι είναι δίκαιος*». «***Δίκαιος» εδώ θα πει ενάρετος***. Δεν είναι η δικαιοσύνη με την στενή σημασία της λέξεως. Αλλά με την ευρεία, που θα πει ενάρετος και δίκαιος, ε.., συγνώμη, άγιος.

«*Μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ*»· **που μαρτυράει για τα δώρα του Αυτός ο Θεός**. Ναι! Στην Καινή Διαθήκη δε ο Χριστός είπε: «*θα ζητηθεί*» λέει, «*από τη γενεά αυτή κάθε ευθύνη από το αίμα του δικαίου Άβελ, έως του Ζαχαρίου*» κ.τ.λ. -του **δικαίου** Άβελ. **Το είπε και ο Χριστός. Αλλά και η Παλαιά Διαθήκη αυτό το καταμαρτυρεί**. Γιατί; Επειδή επίστευσαν. Και προσέφερε και σε ποσότητα και σε ποιότητα ό,τι καλύτερο είχε εις τον Θεόν. Γιατί; Γιατί επίστευσε. Τι θα πει «*επίστευσε*»; Δεν πίστευε ο Κάιν; Κι εκείνος δεν προσέφερε θυσίαν; Τι θα πει «*επίστευσε*»; **Με την προαίρεσή του και την καρδιά του ζητούσε την εξάρτησή του από τον Θεόν**. Την εξάρτησή του, το υπογραμμίζω. **Το αντίθετον αυτού είναι η αυτονομία. Το αμάρτημα το προπατορικόν. Θα γίνομε Θεοί χωρίς τον Θεό. Και αυτό το προπατορικόν αμάρτημα επαναλαμβάνεται μέσα στους αιώνες από όλους τους ανθρώπους, πλην των δικαίων**.

Δεύτερο σημείο: «*Πίστει Ἐνὼχ μετετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ οὐχ εὑρίσκετο, διότι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ Θεός· πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι τῷ Θεῷ». «Δια της πίστεως ο Ενώχ»*, λέγει, «*μετετέθη*». Κάπου πήγε. Κάπου τον έβαλε ο Θεός. Πού; Κάπου στον ουρανό. Όχι στη Γη. Κάπου στον ουρανό. Για να μην γνωρίσει θάνατον. Και δεν ευρίσκετο. Ψάχναν να τον βρουν και πουθενά δεν τον έβρισκαν. Διότι τον μετέθεσε ο Θεός. Το λέει η Παλαιά Διαθήκη, το επαναλαμβάνει ο Απόστολος Παύλος. **Διότι προ της μεταθέσεώς του, επήρε την μαρτυρίαν ότι είχε ευαρεστήσει εις τον Θεόν. Σε τι ευηρέστησε; Δια της πίστεως**. ***«Πίστει»***, που λέει εδώ στην αρχή ο Απόστολος Παύλος. Τι επίστευσε; **Αληθινά στον Θεό**. Κι εδώ τώρα βλέπομε, με τον Άβελ, προσέξτε αυτό το σημείο, ο Θεός δείχνει ότι αυτό που είχε πει...τι είχε πει; Ότι θα εισήγετο ο θάνατος εάν παρέβαιναν την εντολήν Του, ιδού! Είναι ο πρώτος που πεθαίνει ο Άβελ. Είναι ο πρώτος άνθρωπος που πεθαίνει ο Άβελ. **Με την μετάθεση του Ενώχ, που δεν πεθαίνει, θέλει να δείξει ο Θεός ότι υπάρχει κι άλλος κόσμος πέραν του αισθητού. Ότι μετά της ψυχής θα συνυπάρχει και το σώμα. Και ακόμη ένα τρίτο, ότι εις τους δικαίους επιφυλάσσεται πλουσία αμοιβή**. Ιδού. Ώστε

λοιπόν **δείχνει ότι ο Θεός είναι δυνατός να δώσει τον θάνατον, να επιτρέψει τον θάνατον,** γιατί ο Θεός δεν είναι ο εισηγητής του θανάτου, αλλά ο διάβολος, να επιτρέψει τον θάνατον, **είναι δυνατός να δώσει την αιώνιον ζωήν**. *«Γιατί»,* θα 'λεγε κανείς, *«θα ήσαν αιώνιοι πάνω στη Γη οι πρωτόπλαστοι;».* Ναι, εάν δεν παρέβαιναν την εντολή. Δεν θα υπήρχε ο θάνατος.

Ας πάμε σε ένα **τρίτο** σημείο. Συνεχίζει ο Απόστολος και λέγει -κατ' επιλογήν τα παίρνω: *«Πίστει χρηματισθεὶς Νῶε περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων, εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασε κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ, δι᾽ ἧς κατέκρινε τὸν κόσμον (: κατεδίκασε τον κόσμο), καὶ τῆς κατά πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρονόμος».* Τι του είπε ο Θεός; Θα γίνει κατακλυσμός. Ξέρετε, να είναι χαρά Θεού, και να σου πει ο Θεός: «*Θα γίνει κατακλυσμός*». Σε ποιο βαθμό θα πνιγούν οι άνθρωποι; Όλοι οι άνθρωποι, μα όλοι οι άνθρωποι, εάν δεν μετανοήσουν. Κι αυτό...α, σήμερα έχομε ωραίο καιρό. Και αύριο. Και του χρόνου... Εκατόν είκοσι χρόνια! Ωραίος καιρός. Επίστευσε όμως ο Νώε. Και κατασκευάζει την κιβωτόν. Και σώζεται δια της Κιβωτού. Κι εδώ τι γίνεται; **Κληρονόμος της κατά πίστιν δικαιοσύνης. Έγινε κληρονόμος της αρετής, της αγιότητος, που συνίσταται από την πίστιν.**

Ένα **τέταρτον** σημείον. Ξέρετε σήμερα γιορτάζομε, έχομε μνήμη «*τῶν εὐαρεστησάντων Θεῷ ἀπό Ἀδάμ ἕως Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος*». Το ακούσατε και στην απόλυση. «*Πίστει καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον ὃν ἔμελλε λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν, καὶ ἐξῆλθε μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται». «Δια της πίστεως εκλήθη ο Αβραάμ να βγει από τη χώρα του, την πόλη του και τη χώρα του και ότι επρόκειτο να πάρει κληρονομίαν από τον Θεόν,* ***μὴ ἐπιστάμενος ποῦ ἔρχεται****. Δεν ήξερε πού πάει»*. Του είπε ο Θεός: «*Φύγε. Θα σου πω Εγώ πού θα πας. Φύγε. Πήγαινε*». Και πήγε βορειοδυτικά. Πάνω στη Συρία. Από την Ουρ, πόλιν της Μεσοποταμίας. Μάλιστα κοντά στον Περσικό κόλπο η Ουρ κοντά. Βορειοδυτικά προς Συρίαν. Του λέει ο Θεός: «*Κάθισε εδώ*». Ύστερα από καιρό του λέει: «*Φύγε. Θα σου δείξω πού θα πας. Προς Νότον*». Και ήρθε στη γη Χαναάν.

*«Πίστει παρῴκησεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἀλλοτρίαν (: Δια της πίστεως παρώκησε, κατοίκησε, εις την γην της υποσχέσεως, σαν ξένη χώρα)****, ἐν σκηναῖς κατοικήσας*** - Δεν έκτισε. Δεν έκανε οικοδομές. Αλλά σε σκηνές. Δια το πρόχειρον. Γιατί πρόχειρο; Αφού ο Θεός του είπε ότι «*αυτή η γη είναι δική σου*»-. Και κατοίκησε ***«μετὰ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ τῶν συγκληρονόμων τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς»*** -της ιδίας επαγγελίας, υποσχέσεως, μαζί με τον γιο του και τον εγγονό του. Γιατί; Γιατί επί σκηνών;-

«Ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός». **Δεν έδωσε σημασία σε αυτή τη γη.** Την είδε γρήγορα ο Αβραάμ και οι απόγονοί του, ο Ισαάκ και ο Ιακώβ, **γρήγορα είδαν ότι είναι ένα σύμβολον**. Λέει ο Απόστολος Παύλος ότι δεν πήραν ούτε ενός ποδός γη. Πόσο είναι

μία πατούσα; Τριάντα εκατοστά. Ούτε 30 εκατοστά γη δεν πήραν... Θέλετε ακόμη; Και τον τάφο που χρειάστηκε να θάψει τη γυναίκα του τη Σάρρα, σε ένα σπήλαιο, το λεγόμενο ***«διπλοῦν σπήλαιον»*** κι ήταν ξένη ιδιοκτησία, των κατοίκων της γης Χαναάν, το αγόρασε το σπήλαιο. Και λέει και την τιμή. Τετρακόσια αργυρά δίδραχμα. Γιατί; Δηλαδή ούτε έναν τάφο δεν μπορούσε να έχει; Πού ήτο η επαγγελία του Θεού; Η γη της επαγγελίας πού ήτο; Το προσέξατε; *«Ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ Θεός».* **Την άκτιστον πατρίδα.**

Ύστερα, λέγει ο Απόστολος Παύλος, ότι είχαν καιρό, αν ήθελαν, αν είδαν ότι εξηπατήθησαν ή ό,τι άλλο, είχαν καιρό, ακούστε: ***«ὅτι ἐξηπατήθησαν»*** από τον Θεόν, **είχαν καιρό να ξαναγυρίσουν πίσω. Δεν γύρισε πίσω ο Αβραάμ. Και όχι μόνον αυτό**. Όταν έστειλε τον δούλο του τον Ελεάζαρο εις την Ουρ, του είπε: «*Πρόσεξε· θα μου φέρεις από εκεί γυναίκα για τον γιο μου τον Ισαάκ. Πρόσεξε. Ο Ισαάκ δεν πρέπει να επιστρέψει ποτέ εις την Ουρ».* Και τον όρκισε τον Ελεάζαρο. Μπορούσε λοιπόν να γυρίσει ο Αβραάμ πίσω. Όταν έβλεπε ότι δεν είχε τίποτα. Είναι ξένοι. Ξένοι λαοί κατοικούσαν στη γη Χαναάν, οι Χαναανίται. «*Λοιπόν, είχε καιρό να γυρίσει πίσω»*, λέει ο Απόστολος. Αλλά είχε πιστέψει· ότι αυτή η χώρα ήτο -θα το πω για δεύτερη φορά- σύμβολον. **Σύμβολον μιας άλλης χώρας, μιας άλλης πατρίδος**. Εκείνο που θα γράψει αργότερα ο Απόστολος Παύλος:***«Οὐκ ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλά τήν μένουσαν ἐπιζητοῦμεν»***. **Την Βασιλεία του Θεού.**

Ακόμη ένα σημείο να πάρομε. Μία **πέμπτη** περίπτωση: «*Πίστει Μωϋσῆς μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραώ, μᾶλλον ἑλόμενος (: μάλλον προτιμώντας) συγκακουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ Θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν, μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν Αἰγύπτου θησαυρῶν τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ Χριστοῦ· ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν».* Ο Μωυσής τι ήτο; Θετός υιός της θυγατρός του Φαραώ. Τι θα εγίνετο; Φαραώ θα εγίνετο μίαν ημέραν. Βασιλιάς της Αιγύπτου. *Φαραώ* είναι γενικός τίτλος. Όπως θα λέγαμε «*Καίσαρ*». Θα εγίνετο βασιλιάς της Αιγύπτου. Αλλά τι; **Επροτίμησε να συγκακουχείται με τον λαό του Θεού, να φύγει, παρά να έχει την απόλαυση κάποιων αγαθών**. Γιατί λέει: ***«ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν»;*** Θα μου το βρείτε; Διότι **θα ήτο άρνησις της πίστεως**. Ενώ τώρα προτιμά να συγκακουχείται, επειδή μπαίνει η πίστις. Ποία πίστις; Ότι ***«ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν»***. Ήτο Εβραίος. Η μάνα του που τον μεγάλωσε, σαν δήθεν παραμάνα, νταντά, σαν δήθεν, του έβαλε μέσα όλο το θέμα του λαού της στον Μωυσή. Και του είπε: «*Παιδί μου, ξέρεις το και το, είμεθα απόγονοι του Αβραάμ, ο οποίος δια της πίστεως κατοίκησε εις την γην Χαναάν*» κ.λπ. κ.λπ. **Επροτίμησε να συγκακουχείται γιατί απέβλεπε εις την μισθαποδοσίαν, δηλαδή στην πίστη και όχι τα αγαθά της Αιγύπτου, που θα ήτο σε αυτήν την περίπτωση. Διότι το να απολαμβάνεις κάποια αγαθά δεν είναι αμαρτία. Διότι θα ηρνείτο την πίστιν, προκειμένου να απολαύσει τα αγαθά της Αιγύπτου** . Και

δεν θα πήγαινε μαζί με τον λαό του Θεού. Και δεν θα ήτο ο αρχηγός του λαού.

Πολλά παραδείγματα υπάρχουν. Πολλά παραδείγματα που αναφέρει ο Απόστολος στην προς Εβραίους. Σας προκαλώ, πηγαίνετε σπίτι σας να διαβάσετε εις την προς Εβραίους επιστολήν κι εκεί θα τα βρείτε. **Γενικώς όμως, χωρίς την πίστη, είναι αδύνατο να υπάρξει το μαρτύριο.** Γι' αυτό σημειώνει ο Απόστολος, σήμερα ειπώθηκε και ακούστηκε***:*** *«Ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς». «Άλλοι»,* λέγει, *«μαστιγώθηκαν, κοροϊδεύτηκαν, επήραν πείρα φυλακών και δεσμών». «Δεσμά»* είναι και οι φυλακές, είναι και οι αλυσίδες. Είναι και τα δυο. ***ἐλιθάσθησαν*** *(: πετροβολήθηκαν)****, ἐπρίσθησαν*** *(: πριονίστηκαν-Πριστήριο* θα πει πριονιστήριο*),* ***ἐπειράσθησαν*** *(: Μπήκαν σε δοκιμασίες μεγάλες),* ***ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον*** *(: πέθαναν αφού τους εσκότωσαν),* ***περιῆλθον ἐν μηλωταῖς*** *(: έφυγαν στα βουνά και στα δάση με προβιές ζώων, γιατί δεν είχαν πώς να ντυθούν)****, ἐν αἰγείοις δέρμασιν*** *(: με δέρματα αιγών)****, ὑστερούμενοι*** *(: δεν είχαν να φάνε)****, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, ὧν*** *(: των οποίων)* ***οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος*** *(: Δεν συγκρινόταν ο κόσμος σε αξία μπροστά τους)****, ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι*** *(: στις ερημιές επλανώντο)* ***καὶ ὄρεσι*** *(: στα βουνά)* ***καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς*** *(: και στα σπήλαια και στις τρύπες της γης)».* Γιατί; Επειδή επίστευαν. **Και ο κόσμος δεν ήθελε αυτοί να πιστεύουν**. Γι΄ αυτό εκυνηγήθησαν.

Αυτή η εικόνα, όπως σας τη διάβασα αυτή την περικοπή, τι σας θυμίζει; Δεν σας θυμίζει περιγραφή μελλόντων γενέσθαι; Δεν σας θυμίζει περιγραφή μελλόντων γενέσθαι; **Θα επαναλάβουν την ιδίαν εικόνα οι άγιοι, δηλαδή οι πιστοί, εις τα έσχατα της Ιστορίας επί ημέρες Αντιχρίστου. Γιατί θα διωχθούν; Επειδή θα πιστεύουν**. Εκεί το καταλαβαίνομε. Επειδή θα πιστεύουν. Είναι εκπληκτικόν, αγαπητοί. Το αντιλαμβανόμεθα; Ότι **αυτά δεν είναι πράγματα τα οποία έγιναν και τώρα διατηρούμε μίαν ακαδημαϊκήν μνήμην. Είναι πράγματα ζωντανά και τρέχοντα και υπαρκτά και σήμερα και αύριο μέχρι πού να τελειώσει η Ιστορία, να τελειώσει αυτός ο αιώνας. Μας ενδιαφέρουν αμεσότατα**. Και βλέποντες τι έγινε τότε, θα κάνομε εμείς τι πρέπει να γίνει παρακάτω. Σας είπα, μία εικόνα των εσχάτων.

Αγαπητοί μου, είμεθα **προ της εορτής των Χριστουγέννων**. Δηλαδή της **μνήμης του Ενανθρωπήσαντος Υιού του Θεού**. Και μας παραθέτει αυτήν την θαυμασία εικόνα, **περικοπή**, η Εκκλησία, **από τον Απόστολο στην *προς Εβραίους***· που είναι αυτός ο **ύμνος της πίστεως**. **Για να μας θυμίσει την πίστη στο θεανθρώπινο πρόσωπο του Ιησού Χριστού**. **Η πίστις εστάθη η πρώτη εντολή. Και η πρώτη αρετή. Στους ανθρώπους, τότε, από τον αρχαίον Παράδεισον. Η πρώτη αρετή. Η πρώτη εντολή. Και η πρώτη αρετή** . Γιατί ξέπεσαν οι πρωτόπλαστοι; Επειδή δεν επίστευσαν. Γιατί βγήκαν από τον Παράδεισον; Επειδή δεν επίστευσαν στον λόγο του Θεού. Ότι *«θα πεθάνετε εάν*

δοκιμάσετε τον καρπόν». **Γιατί πέθαναν; Γιατί δεν επίστευσαν**. Τώρα η πίστις πάλι θα σταθεί η πρώτη εντολή και συνεπώς και η πρώτη αρετή –προσέξτε- των εσχάτων. **Έχετε αντιληφθεί ότι περνούμε εσχάτους καιρούς; Φυσικά όλοι οι καιροί και κάθε χρονιά και κάθε στιγμή, μέσα στα δύο χιλιάδες χρόνια, λέγονται έσχατοι. Έχομε βεβαίως αυτήν την ονομασία και τον χαρακτηρισμόν. Όμως όντως έσχατη, με ιδιάζοντα χαρακτηρισμό, είναι η εποχή μας. Και γιατί πολλά σημάδια είναι εκείνα τα οποία μας δείχνουν ότι πράγματι οι καιροί είναι τελευταίοι. Εντούτοις, πάλι η πίστις θα μείνει η κεφαλαιώδης αρετή**. Βέβαια **προϋποθέτει την τήρηση των εντολών του Θεού**.

Ρωτάει κάποιος, κάποιοι, έναν γέροντα -είναι από το Γεροντικό: «*Εμείς*», λέει, «*κρατούμε ετούτα, εκείνα, εκείνα, εκείνα, πες μας, ύστερα από μας τι θα κάνουν;*». «*Το μισόν έργον*». «*Κι ύστερα απ' αυτούς;*» Δηλαδή το μισόν έργον ως άσκηση αρετής- «*Κι ύστερα απ' αυτούς;*» «***Δεν θα έχουν πια έργον. Θα έχουν πίστη. Και θα είναι τόσο φοβερή η περίπτωσις να κρατάς την πίστιν τότε, ώστε εκείνοι που τότε θα κρατούν την πίστιν, θα είναι ανώτεροι από μας*** ». Γιατί είναι πάρα πολύ δύσκολο να κρατήσεις την πίστιν. Το βλέπομε στα παιδιά μας, στους ανθρώπους μας: «*Μη συγκοινωνείτε με τα τερτίπια του κόσμου και τις μόδες του κόσμου*». «*Δεν μπορώ να κάνω διαφορετικά*»... **Δεν έχουν πίστιν. Η πίστις λοιπόν θα είναι και η αρετή των εσχάτων, θα είναι και η πρώτη εντολή των εσχάτων.** Το είπε ο Κύριος, στο κατά Λουκάν Ευαγγέλιον, 18, 8:***«Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;».*** *«Όταν θα έλθει ο Υιός του ανθρώπου, άραγε θα βρει την πίστη επάνω στη Γη;».* Να ένα ερώτημα μελαγχολικό.

Αγαπητοί μου, σεβασμιώτατε, αγαπητοί μου, Καλά Χριστούγεννα.

ΠΗΓΕΣ:

- Απομαγνητοφώνηση ομιλίας δια χειρός του αξιοτίμου κ. Αθανασίου Κ.
- http://www.arnion.gr/mp3/omilies/p_athanasios/omiliai_kyriakvn/omiliai_kyriakvn_517.mp3

(Μεταφορά της απομαγνητοφωνημένης ομιλίας σε ηλεκτρονικό κείμενο και επιμέλεια: Ελένη Λιναρδάκη, φιλόλογος)